

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО МОЛОДИХ ВЧЕНИХ ТА СТУДЕНТІВ

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
«НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ ЗДМУ – 2021»**

**В РАМКАХ І туру «ВСЕУКРАЇНСЬКОГО КОНКУРСУ СТУДЕНТСЬКИХ
НАУКОВИХ РОБІТ З ГАЛУЗЕЙ ЗВАНЬ І СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ
У 2020 – 2021 Н.Р.»**

5 лютого 2021 року

Запоріжжя – 2021

Окремо розглядають культурні та релігійні відхилення.

Використовуючи висунуте Е.Дюркгеймом поняття «аномії», можна стверджувати, що причиною відхилень являється непогодженість між цілями, що були висунуті суспільством, та засобами, які пропонує це суспільство задля досягнення поставлених цілей. Іншим напрямом вважається культурна розбіжність та соціальна нерівність індивідів в суспільстві. З. Фрейд висував ствердження, що в основі відхилень лежить особистий конфлікт індивіда, що є результатом боротьби між свідомим та підсвідомим, розбіжність можливостей та бажань.

Девіантна поведінка служить підставою для виникнення загальноприйнятих культурних норм. Разом з цим виникає логічне морально-етичне питання – які відхилення являються соціальним рушієм прогресу, які терпимі, а які потребують серйозної корекції. В той же час не всі форми відхилень потребують детального аналізу. Наприклад, кримінальна поведінка, сексуальні розлади (проте не всі їх форми на сьогодні являються однозначно засуджуваними), алкоголізм, наркоманія та тероризм не можуть призвести до появи нових культурних зразків. Вони виступають в якості негативних соціальних відхилень та відіграють деструктивну роль в соціумі.

Особливої уваги та детального аналізу потребують неврози та інші психологічні захворювання. Вони одночасно виступають в ролі девіантної поведінки, але при цьому лише за певних умов можуть перетворитися на деструктивний фактор. Саме тому ця група потребує уваги та особливих умов корекції.

Разом з цим виникає теорія стигматизації (клейміння) за М.Гофманом та Ч.Беккером. Згідно цієї теорії, девіація – це «клеймо», яке групи, що наділені владою, ставлять на поведінку менш захищених груп або окремої особи.

Таким чином, на основі розглянутих та проаналізованих джерел, можна зробити висновки, що девіантна поведінка – наслідок невдалого процесу соціалізації особистості, який в деяких формах виступає в якості рушія розвитку суспільства, але в той же час може бути використаним і для формування «клеймування». Тому важливе значення має морально-етична сторона проблеми, що дозволяє створити психологічний захист деяких форм девіації, та сприяє їх більш детальному аналізу.

БІОЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ТРУПНОГО МАТЕРІАЛУ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ МЕДИКІВ

Світлицький К.А., II медичний факультет, 1 курс
(наук. кер. доц. Спиця Н.В.)

Мета дослідження: Оцінити біоетичні проблеми використання трупного матеріалу для навчання студентів медичних вузів.

Актуальність: Анатомія - найдавніша з біологічних наук. Відомо, що перші чисельні зображення тварин і людей вчені датують 13-14 тисячоліттями до н. е., але у зв'язку з потребами медицини анатомія поступово перетворювалась на науку про будову тіла. Перші пізнання з анатомії черпалися під час розтину тварин, убитих на полюванні. З вивченням анатомії людини, щоправда виникали труднощі. Зокрема, у Стародавньому Китаї, за рідкісним винятком, розтини не проводили, у Стародавньому Єгипті анатомію вивчали тільки під час бальзамування, у стародавніх Римі та Греції дозволяли розтинати обмежену кількість трупів на рік тільки вченим-анатомам та їх учням. Під час панування християнської ідеології в період середньовіччя вивчення людського тіла підпадало під сувору заборону як «гріховне» заняття. Однак, на початку епохи Відродження почали будувати анатомічні театри для розтину людських тіл і занять з анатомії, в

яких могли бути не тільки студенти-медики, а й всі охочі. Дозвіл на використання людського тіла ознаменував епоху сотень відкриттів у анатомії, фізіології, біохімії та інших медичних галузях. З приходом для людей такої кількості відкриттів також приходило й усвідомлення важливості шанобливого ставлення до людського тіла, тому їх використання було дозволено тільки для студентів медичних вузів та науковців. Прихід 20-го сторіччя кардинально змінив розуміння, методи і зміст анатомії людини. Досягнувши до кінця минулого століття своєї вершини як описова, аналітична наука, анатомія зайняла одне з ключових місць у пізнанні людини, об'єднавши описові, історичні, експериментальні і кількісні підходи до вивчення форми і будови людського тіла і його частин на всіх рівнях пізнання живого - від макроскопічного до субмікроскопічного. Однак, питання використання трупів завжди було неоднозначне, тому у ньому є свої позитивні та негативні сторони. Одним з позитивних аспектів використання людських останків для навчання є наочність та тактильні відчуття. Ні віртуальна реальність, ні наймодніші реалістичні манекени, ніякі емпіричні засоби та новітні технології ніколи не зможуть так точно показати будову людського організму, і не зможуть точно відтворити клінічну ситуацію. Тільки робота з трупним матеріалом сприяє залученню студентів до більш глибокого пізнання організму людини, дає можливість для розвитку клінічного мислення, що вкрай важливо в їх майбутній практичній діяльності.

Біоетичність: Робота студентів з трупним матеріалом привчає їх з перших курсів шанобливо ставитися до людського тіла. Проблема заповісти своє тіло науці. Проблемні моменти у використанні трупного матеріалу: В епоху Нового часу великою проблемою було викрадення трупів та анатомічні вбивства. Викрадачі трупів - особи, які займалися в Великобританії XVIII-XIX століть викраденням з могил тіл нещодавно померлих і передачею їх вченим для анатомічних досліджень. Трупи і їх частини стали товаром, що з точки зору біоетики та людськості такі вчинки є аморальними та недопустимими.. Мотив для анатомічних вбивств був обумовлений попитом на трупи, необхідні для вивчення анатомії і фізіології людини за допомогою препарування. Виникнення і поширення чуток про реальних і вигаданих анатомічних вбивствах відображає дійсну потребу лікарів і анатомів в трупному матеріалі, різке зростання в епоху революції в науці Нового часу. В анатомічних убивствах було звинувачено засновників сучасного акушерства – Вільяма Смеллі та Вільяма Хантера - з огляду на підозріло велику кількість трупів жінок на останніх місяцях вагітності, які потрапляли на анатомічний стіл до Смеллі і Хантера. Уест-портські вбивства - серія з 16 вбивств, скоєних з ірландськими іммігрантами Вільямом Берком і Вільямом Хером, які продавали трупи своїх жертв в якості матеріалу для препарування відомому шотландському хірургу, анатому і зоологу Роберту Ноксу.

Важливою проблемою медичних вищих навчальних закладів є зберігання та захоронення тіл. Для підтримання належних умов зберігання в наші дні в університетах повинні бути морги, в яких підтримується умові, які перешкоджають гниттю, та також обладнанні спеціальними ваннами. Також після того, як препарат втрачає свої властивості, обов'язок захоронення покладений на університет. Однією з найбільших проблем для Українських медичних ВНЗ є неточна законодавча база щодо передачі тіл. Рішенням багатьох вищеперерахованих проблем може стати пластинація – технологія, винайдена відомим німецьким анатомом - Гунтером фон Хагенсом у 1970-х роках. Пластинація - метод бальзамування і консервації анатомічних препаратів, що полягає в заміні води і ліпідів в біологічних тканинах на синтетичні полімери і смоли. Метод дозволяє виготовляти дуже якісні анатомічні препарати та зберігати їх впродовж дуже великого проміжку часу.

Висновки. Впродовж всієї історії людства існувало багато перешкод для вивчення будови людського тіла, але в наш час, незважаючи на низку проблем, використання трупного матеріалу є невід'ємною частиною навчального процесу при вивченні анатомії людини при дотримання норм біоетики.

СПОСІБ ЖИТТЯ ЯК ФАКТОР ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я КРІЗЬ ПРИЗМУ ФІЛОСОФІЇ СТОЇЦИЗМУ

Стьопіна О.А., III медичний факультет, 1 курс
(наук. кер. доц. Мегрелішвілі М.О.)

Життя сучасної людини сповнене переживаннями, стресами та проблемами, що негативно відбивається на її фізичному та психічному здоров'ї. У намаганнях нейтралізувати дію цих шкідливих факторів, пересічна людина звертається до різноманітних засобів: займається різними видами спорту, знаходить собі творчі хобі та ін. Одним з можливих способів відволіктися від стресової ситуації є звернення до філософії, в якій, вже у добу античності, у різних філософських школах, мислителі розмірковували про те, що ми зараз називаємо, здоровий спосіб життя. Розглянемо деякі ідеї та поради представників однієї з таких шкіл - стоїцизму.

Мета: дослідити та виділити серед ідей стоїцизму ті, що стосуються збереження здоров'я. З'ясувати, які з них актуальні для людини у сучасному суспільстві.

У роботі ми спираємось на праці Сенеки, Марка Аврелія та книгу П. Адо «Що таке антична філософія?».

З'ясуємо основні поняття. Згідно визначенню у преамбулі Статуту Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), здоров'я - це не лише відсутність хвороб або фізичних дефектів, а й стан повного фізичного, психічного та соціального добробуту. Одним з поширених визначень здорового способу життя є наступний - це спосіб життя людини, спрямований на збереження здоров'я, профілактику хвороб, і укріплення організму в цілому. Загальновідомо, що здоров'я людини на 50 відсотків залежить від способу життя, тому варто все робити для його збереження.

У різні часи філософи надавали здоров'ю різного значення. Дехто вважав, що здоров'я є тільки тоді, коли особа сильна тілом, а інші - коли особа перебуває у гармонії з собою та своїми думками. Останню тезу поділяли філософи-стоїки Сенека та Марк Аврелій. Вони надавали більшого значення духовному здоров'ю, забуваючи про те, що фізичне і духовне здоров'я можуть існувати тільки в єдності.

Так, Сенека, у сьомому листі до Луцілія, наголошує на тому, що варто уникати скупчення людей, передусім тому, що спілкування із багатьма із них може бути шкідливим. Нам нерідко зустрічаються люди з негативними думками і діями. Поспілкувавшись з такими, ми піддаємося сильному емоційному впливу, частіше за все, негативному.

У восьмому листі до Луцілія, ми бачимо, що Сенека не береже свого здоров'я, працюючи днями і ночами, не даючи собі перепочинку і відмовляючись від сну. При цьому, він дає раду, як дотримуватися здорового способу життя - догоджати своєму тілу лише настільки, наскільки це потрібно для підтримки його міцності, поводитись з ним суворо, щоб воно не припинило коритися душі. Власне і ця порада і той стиль життя, якого дотримується Сенека, викликає сумніви у питанні попередження хвороб і, напевно, може бути схвалене сучасними медиками.

У чотирнадцятому листі до Луцілія Сенека підкреслює те, що людям властиво любити своє тіло, охороняти його, але він заперечує служіння тілу. Сенека вважає, що ми повинні найпильніше дбати про своє тіло, але коли того вимагатиме чи то розум, чи гідність, чи обов'язок, то не завагаймося кинути його у вогонь.